ภาคผนวก ก
แผนที่: ที่ตั้งพื้นที่ ที่ศึกษา

ภาพ 40 แผนที่ที่ตั้งพื้นที่ที่ศึกษา

ที่มา. จาก *แผนผังสำนักงานเขตบางเขน* (หน้า 25), โดย สำนักงานเขตพื้นที่บางเขน, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟิค.

ประวัติชุมชนบางบัว

ประวัติความเป็นมา

ชุมชนบางบัว ตั้งอยู่ริมคลองบางบัว (หลังกองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร) ในซอยพหลโยธิน 49/2 เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่บนที่ดินของ กรมธนารักษ์ เดิมที่ดินริมคลองบางบัว เป็นที่ทุ่งนากว้างและเป็นป่าสะแกทึบ มีการบ้านสร้างอยู่ไม่กี่หลังคาเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 ชาวบ้านได้เข้ามาจับจอง และสร้างที่อยู่อาศัยตามแนวคลองเพิ่มขึ้น เนื่องจากที่ดินเดิมถูกเวนคืนทำให้ต้องถอยร่นเข้ามาบุกรุกอยู่ริมคลอง คนต่างจังหวัดที่เข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ก็เริ่มทยอยเข้ามาอยู่มากขึ้น โดยเข้ามาอาศัยอยู่กับญาติบ้าง มาบุกรุกสร้างบ้านเองบ้าง มาอยู่กันอย่างหนาแน่น เมื่อที่บนบกแน่น ก็มีการปลูกบ้านรุกล้ำเข้าไปคลอง จนกลายเป็นชุมชนแออัด สภาพบ้านเรือนโดยทั่วไปเป็นบ้านไม้มีลักษณะเสื่อมโทรม ในคลองบางบัวเต็มไปด้วยขยะและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลจากครัวเรือนลงสู่คลอง

เดิมชุมชนบางบัวเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตผูกพันกับคลอง คลองเป็นแหล่งอาหารที่มีการสัญจรทางเรือ ตั้งแต่สะพานใหม่จนถึงพระโขนง น้ำใสมองเห็นตัวปลา มีสัตว์น้ำในคลอง เช่น กุ้ง หอย ปลา ปู และในคลองบางบัว มีบัวในคลองจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกกันติดปากว่า “คลองบางบัว” (ประภาส แสงประดับ, 2550)

ภาพ 41 พื้นที่ของชุมชนบางบัวในอดีต ซึ่งมีสภาพเป็นทุ่งนากว้างและเป็นป่าสะแกทึบ ก่อนที่จะมีชุมชน มาบุกรุกที่ราชพัสดุ ก่อน ปี พ.ศ. 2497

ที่มา. จาก *ภาพถ่ายทางอากาศ กรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. 2497*, โดย กองบัญชากองทัพไทย, 2554, ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2554, จาก http://www.rtsd.mi.th

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) (2549) ที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืนอยู่บนความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดี ให้เกิดขึ้นในทุกระดับอันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมีคนเป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นทิศทางหลัก อันเป็นกรอบในการดำเนินงานไว้ 3 กลุ่ม และ มี 7 ยุทธศาสตร์ คือ

กลุ่มที่ 1 การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทย

เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการผลักดันให้ทุกยุทธศาสตร์สามารถขับเคลื่อนไปได้ เน้นการปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชนและภาคประชาชนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การบริหารจัดการที่ดี ปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส การกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนพัฒนา และเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม การเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

กลุ่มที่ 2 การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง

เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนา คน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมือง รวมตลอดทั้งมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนไทยอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืนประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม พัฒนาคนให้มีคุณภาพรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมเพื่อให้คนมีงานทำ ปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพที่ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นธรรม มีการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้ส่งเสริมบทบาทของภาคครอบครัวและองค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน อาสาสมัคร และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เป็นฐานรากที่มั่นคงของสังคม มีการระดมพลังแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ แก้ปัญหาความยากจนในชนบท และเมืองภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคทุกส่วนในสังคมที่มุ่งเน้นการปรับกระบวนทัศน์และการจัดการ การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นองค์รวมเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบพัฒนาศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถให้คนและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง สร้างความเชื่อมโยงเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเอื้อต่อการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ รักษาสภาพแวดล้อมชุมชน รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจ-

ชุมชน บริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาให้เมืองและชุมชนมีความน่าอยู่

กลุ่มที่ 3 การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืน

เน้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจมหภาคมุ่งส่งเสริมให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศแข็งแกร่งและขยายตัวได้อย่างมีคุณภาพ ปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานราก ถึงระดับมหภาคและมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก บนพื้นฐานการพึ่งตนเอง สร้างความพร้อมและพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมและการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม ดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตเศรษฐกิจและช่วยกระจายความเจริญและสร้างความเป็นธรรม ดำเนินนโยบายการคลังและสร้างความมั่นคงของฐานะการคลังและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจ และสังคมภายในประเทศให้มีภูมิคุ้มกัน จากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ยุทธศาสตร์ที่ 6: การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ปรับโครงสร้างภาคการผลิต และการค้าเพื่อสร้างฐานการผลิตภายในประเทศให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองและสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ เพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มสมรรถนะภาคการผลิตและบริการ ผลักดันขบวนการเพิ่มผลผลิตของประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมและระบบสหกรณ์ให้เป็นฐานรากที่เข้มแข็งในการสร้างรายได้ของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 7: การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประยุกต์ใช้และพัฒนาเทคโนโลยี พัฒนากำลังคนในทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้และข่าวสาร ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ บริหารการพัฒนาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งประสิทธิผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) (2553) เป็นแผนที่ต้องการกระบวนการบริหารพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย บูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และทุกระดับปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ลดบทบาทอำนาจของราชการในส่วนกลางและเพิ่มบทบาท การมอบอำนาจ และกระจายอำนาจการตัดสินใจ การดำเนินการและกระจายการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค มุ่งพัฒนาสู่ "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (green and happiness society) สนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อคุ้มครองฐานทรัพยากรคุ้มครองสิทธิและให้ส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร จากกระแสบริโภคนิยม และวงจรการใช้สินค้าที่สั้นลง ทำให้มีการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง ปริมาณของเสียเพิ่มขึ้นทั้งของเสียอันตราย และขยะของชุมชน ขยะอุตสาหกรรม น้ำเสีย และอากาศเสีย การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซพิษ ที่ทำให้อุณหภูมิโลกร้อนขึ้นส่งผลต่อการเสียสมดุลของระบบนิเวศ และอาจทำให้อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตสูงขึ้น จากสภาพการเสื่อมโทรมดังกล่าวจึงได้ทำให้ทรัพยากรมีความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ที่มีสาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ ที่ทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ทำให้อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้น คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรม สาเหตุที่สำคัญ คือ จากการขยายตัวของจำนวนประชากรและแบบแผนการดำรงวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น โดยทำให้คุณภาพอากาศ และน้ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน มีปริมาณขยะมูลฝอย และของเสียที่อันตรายมีมากขึ้นเกินศักยภาพในการกำจัดได้ทัน ภาครัฐไม่สามารถแก้ปัญหาได้แต่เพียงฝ่ายเดียวจึงได้เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามาร่วมกับภาครัฐมากขึ้น ในกระบวนการบริหารภาคประชาชนและภาคสาธารณะอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจเพื่อการดำเนินงานและกระจายอำนาจให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นและขาดอิสระในการจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอต่อการพึ่งตนเอง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น

ในประเทศ การเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นรากฐานที่มั่นคง ของประเทศ และเป็นรากฐานการดำรงชีวิต ของคนไทยให้มีความสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งเสริมสร้างระบบโครงสร้างและกลไก

ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลาย ทางชีวภาพ และ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นับเป็นยุทธศาสตร์ ที่มีการพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับความสมดุล ของระบบนิเวศ เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูล และสร้างองค์ความรู้ส่งเสริมสิทธิชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรตลอดจนพัฒนาระบบการจัดการร่วมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน ยกระดับขีด-ความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการบริหารจัดการสร้างระบบการคุ้มครองสิทธิชุมชนและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมส่งเสริมการใช้ความ-หลากหลายทางชีวภาพในการสร้างความมั่นคง เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้าร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ รับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบในกระบวนการบริหารจัดจัดการประเทศ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษ ได้พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดการองค์ความรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สร้างนวัตกรรมจากทรัพยากรชีวภาพ และรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุล ของระบบนิเวศ โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล สร้างองค์ความรู้ส่งเสริมสิทธิ ชุมชนร่วมจัดการดิน น้ำ ป่า แร่ พัฒนาระบบจัดการร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) (2549) นับเป็นเครื่องมือในการบริหารการพัฒนาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เป็นแผนพัฒนากรุงเทพมหานครที่มีลักษณะเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี เน้นกระบวนการในการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนา โดยเริ่มจากการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อให้จัดสรรทรัพยากร และการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแก่นความคิดหลักในการพิจารณาแบบองค์รวม และให้ประชาชนมีส่วนร่วมกระบวนการพัฒนา เป็นแผนที่ยึดหลักการพัฒนาที่ให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา เน้นการมีส่วนร่วมซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมรวม ทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชนและภาคราชการ เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดทำแผนจนเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามแผน เน้นการเชื่อมโยงกลไกทางสังคม ระบบงบประมาณและองค์ความรู้เพื่อให้ทุกฝ่ายมั่นใจ และนำแผนไปสู่การปฏิบัติเพื่อผลสำเร็จในการพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างแท้จริง มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยที่มียุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 7 ด้าน คือ ในด้านการบริหารและการปกครอง ด้านการคลัง ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ด้านการจราจรการขนส่งและสาธารณูปโภค ด้านผังเมืองและการใช้ที่ดิน ด้านสิ่งแวดล้อมและในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) (2549) นั้นได้เล็งเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเจริญเติบโตของเมืองที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชาชน โดยที่ขาดการวางผังเมืองเพื่อการรองรับการขยายตัวของเขตเมือง ตลอดจนขาดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ที่ทำให้กรุงเทพมหานครประสบกับปัญหาปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมประสบความสำเร็จได้ ก็คือ การได้รับความร่วมมือจากประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ที่จะทำให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินไปได้อย่างประสบผลสำเร็จจักต้องส่งเสริมประสิทธิภาพในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของกรุงเทพมหานครมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และการระบายน้ำ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งสิ่งปฏิกูลและของเสียอันตราย การลดปริมาณมลพิษในอากาศ ฝุ่นละออง เสียง และความสั่นสะเทือน การควบคุมการสุขาภิบาลของอาคาร สถานที่ และสถานประกอบการ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดสิ่งแวดล้อม

โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี ด้วยการพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ของคูคลอง และลดการบุกรุกคูคลอง เพิ่มพื้นที่สีเขียว และสวนสาธารณะหรือเพิ่มปอดของกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น มีระบบการเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในสร้างความเข้าใจกับประชาชน

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะเวลา 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563)

จากการนำ *แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะเวลา 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563)* (2549) เป็นแผนที่มีวิสัยทัศน์ในการให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่ นำมาปรับใช้กับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน แนวคิดหลักของการพัฒนากรุงเทพมหานคร

12 ปี นั้นเพื่อมุ่งสู่ "มหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน" มีสาระสำคัญ คือ เพื่อพัฒนาระบบขนส่ง-มวลชน ที่ครบวงจรเชื่อมต่อใจกลางเมืองไปสู่ชานเมืองและภูมิภาครอบด้าน ผลักดันให้เกิดการพัฒนาชุมชนชานเมืองกรุงเทพฯ พัฒนาปัจจัยส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษา ส่งเสริมการท่องเที่ยว และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้คนกรุงเทพฯ มีสุขภาพที่ดี และมีครอบครัวที่อบอุ่น ส่งเสริมสวัสดิการพื้นฐานทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯ พัฒนาระบบบริหารงานของกรุงเทพมหานคร โดยเน้นให้เกิดธรรมาภิบาล สร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและทุกภาคส่วน เพื่อเป็นต้นแบบของการบริหารมหานคร

เนื่องจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี เป็นการมุ่งเน้นผลักดันการพัฒนาใน 3 ระดับ คือ ระดับภูมิภาค (gateway) มุ่งเน้นให้กรุงเทพฯ เป็นมหานครศูนย์กลางภูมิภาคระดับเมือง (green) มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันระดับคนกับสิ่งแวดล้อม เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นให้คนกรุงเทพฯ ระดับชุมชน (good life) อยู่ดีมีสุข และชุมชนเป็นเมืองน่าอยู่ และหากจะพัฒนา เพื่อให้กรุงเทพฯ เป็นมหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืนและเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค เจริญก้าวหน้าทัดเทียมเมืองชั้นนำ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและประชาชนอยู่ดีมีสุขจะเกิดขึ้นได้จากการดำเนินการ 5 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งเป็นแผนงานนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแบบบูรณาการ มุ่งสู่การเป็นศูนย์กลาง-ภูมิภาคเป็นยุทธศาสตร์ ที่มุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์แห่งความเป็นมหานครระดับโลก (gateway) ในมิติด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มุ่งเป็น "ศูนย์กลางของภูมิภาค ด้านการขนส่งและการสื่อสาร" ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมโยง เพื่อรวบรวมและกระจายวัตถุดิบ สินค้า กระแสเงิน บุคลากร และองค์ความรู้ระหว่างเมืองสำคัญต่าง ๆ ในโลกกับเมืองต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยผ่านกรุงเทพฯ ที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมต่อการเป็นศูนย์กลางของการขนส่งและการสื่อสาร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพเมือง เพื่อก้าวทันการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งตอบสนอง วิสัยทัศน์แห่งการเป็นมหานครระดับโลกในมิติด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ โดยให้เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจวิทยากร ธุรกิจการเงิน การท่องเที่ยวและการบริการที่เป็นแหล่งการค้นคว้าและวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทในการพัฒนา และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น มาเป็นฐานในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากรุงเทพ ฯ ให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม (striving-for green bangkok) เป็นยุทธศาสตร์ ที่มุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์ แห่งการเป็นเมืองที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (green) ในการเป็นเมืองแห่งสิ่งแวดล้อม และมีวิสัยทัศน์ แห่งการเป็นเมืองที่น่าอยู่ (green life) ในการเป็นเมืองที่สวยงาม มีชีวิตชีวาและสะดวก ที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ให้บริการพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับระดับรายได้ของแต่ละกลุ่มบุคคล โดยมีการกระจายบริการพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในแง่ของการกระจายตัวในเชิงพื้นที่ และประเภทของการให้บริการ ให้ความสำคัญกับการตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศเพื่อต้องการลดปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษที่ผลักดันให้ทุกภาคส่วน (stake holders) ร่วมรับผิดชอบต่อมลพิษที่ก่อขึ้น ส่งเสริมให้นำหลักการ 3 Rs (Reuse, Reduce, Recycle) มาใช้เพื่อช่วยยืดอายุการใช้ทรัพยากรออกไปให้นานที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนากรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์แห่งการเป็นเมืองที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (green) ในการเป็นเมืองแห่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเป็นเมืองที่มีวิถีชีวิตพอเพียงและวิสัยทัศน์แห่งการเป็นชุมชนที่น่าอยู่ (good life) ในการ์เป็นเมืองที่ครอบครัวและชุมชนอยู่ดีมีสุขปลอดภัยและการเป็นเมืองที่ประชาชนได้มีโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยการพัฒนาในแนวทางที่จะส่งเสริมเอกลักษณ์ของท้องถิ่นทั้งในบริบท ระดับชุมชน ย่าน เมือง ภาค และประเทศ เพื่อเป็นจุดสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ และเป็นต้นแบบแห่งการพัฒนามหานครในรูปแบบน่าอยู่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานครให้เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งตอบสนอง มิติด้านการบริการในทุกวิสัยทัศน์ ด้าน Gateway ให้เป็นศูนย์กลางของบริการมหานครเพื่อประชาชนและการจัดการมหานคร ด้าน Green ให้เป็นเมืองแห่งการบริหารจัดการที่ดี และด้าน Good Life ให้เป็นเมืองที่มีการพัฒนา ที่มีพื้นฐานอยู่ในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งเป็นภารกิจหลักของกรุงเทพมหานครในการพัฒนาให้เหมาะสม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

มีสาระสำคัญครอบคลุมในเรื่องการควบคุมมลพิษ กำกับ ดูแลการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งได้ให้ความสำคัญแก่ภาคเอกชน ทั้งภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการในด้านมาตรการส่งเสริม เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ โดยเฉพาะสาระสำคัญ อีกประการหนึ่งของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิประชาชนและกำหนดให้ประชาชน มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมหรือแสดงบทบาทเท่าเทียมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้องค์กรเอกชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศ ที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมิได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือมุ่งค้ากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว องค์กรเอกชนที่จดทะเบียนแล้ว อาจได้รับการช่วยเหลือ หรือได้รับการสนับสนุนจากทางราชการในเรื่องต่าง ๆ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้ (พระราชบัญญัติส่งเสริม์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535, 2553)

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการร่วมกัน ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคลอาจมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับ เกี่ยวกับสิทธิในส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิในทางการค้า หรือกิจกรรมของบุคคลใดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

2) การได้รับชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากภยันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ หรือภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่มสนับสนุน หรือดำเนินการโดยส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

3) การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงาน ในกรณีที่ได้พบเห็นการกระทำใด ๆ อันเป็นการละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกเรื่องหนึ่งของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การมีบทบัญญัติการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้

มาตรา 7 เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้องค์กรเอกชน ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมิได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือมุ่งค้าหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชน ด้านการ-คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

- มาตรา 8 องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 7 แล้วอาจได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ ในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล หรือข่าวสารเพื่อสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3) การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้น

4) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐบาลหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

5) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ผู้ได้รับอันตราย หรือความเสียหายจากภาวะมลพิษ อันเกิดจากการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษรวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับอันตรายหรือเสียหายนั้นด้วย

ในกรณีที่องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง และร้องขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ช่วยเหลือให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อไป คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจพิจารณาจัดสรรเงินทุนอุดหนุนหรือเงินกู้ให้แก่องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนแล้ว เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนแล้ว อาจเสนอชื่อผู้แทนภาคเอกชนเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด ในกรณีที่องค์กรเอกชนใด ที่ได้จดทะเบียนแล้วดำเนินกิจการโดยก่อความวุ่นวาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่เหมาะสม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนขององค์กรเอกชนนั้นได้

ภาคผนวก ข
วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ

วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ

ส่วนผสม

1. เปลือกผลไม้ (ชนิดใดก็ได้) 3 กิโลกรัม
2. กากน้ำตาล 1 ลิตร
3. น้ำเปล่า 10 ลิตร

วิธีการทำ

1. นำกากน้ำตาลมาละลายกับน้ำเปล่า (ใส่ในถังพลาสติก)
2. นำเปลือกผลไม้ใส่ถุงปุ๋ย วางลงในถัง
3. หาของหนักทับถุงผลไม้
4. ทิ้งไว้ 45 วัน

ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ

1. รดน้ำต้นไม้
2. ใช้ทำความสะอาดห้องน้ำได้ (กลิ่นเหม็นจะหายไป)
3. ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย
4. เป็นน้ำยาอเนกประสงค์

ข้อควรระวัง ก่อนจะใช้รดต้นไม้ให้ผสมน้ำ 1 ลิตร/ชีวภาพ 3 ช้อนโต๊ะ

วิธีการประกอบถังดักไขมันแบบประหยัด

ส่วนขั้นตอนในวิธีการประกอบถังดักไขมันแบบประหยัดนั้นก็สามารถทำได้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ถังดักไขมัน ประกอบด้วย

1. ตัวถังดักไขมันใช้ถังพลาสติกสีดำ (มีความเหนียว) ขนาดความสูงประมาณ 46 ซม. (ลดเพิ่มได้ตามขนาดความสูงของอ่างล้างจาน)

2. กระชอนกรองกะทิ (รองรับเศษอาหารจากอ่างล้างจาน) วางบนฝาถังที่เจาะรู

3. ฝาถัง (ติดมากับถัง) เจาะรูให้เล็กกว่ากระชอนเล็กน้อยเพื่อรองรับกระชอนและกันกลิ่นจากถังดักไขมัน (วางถังดักไขมันไว้ใต้อ่างล้างจาน)

ส่วนที่ 2 ท่อระบายน้ำจากถังดักไขมันลงสู่ถังกรองประกอบด้วย

1. ข้อต่อ PVC เกลียวในขนาด 4 หุน 1 อัน

2. ข้องอ 90° PVC เกลียวนอกขนาด 4 หุน 1 อัน

3. ข้องอ 90° PVC ขนาด 4 หุน 2 อัน

4. ท่อ PVC ขนาด 4 หุน ยาว 24, 10 ซม. อย่างละ 1 ท่อน

หมายเหตุ ท่อระบายน้ำเจาะติดกับส่วนล่างของถังดักไขมันยกสูงเพื่อรักษาระดับน้ำในถังดักไขมัน

ส่วนที่ 3 ถังกรองไขมันหนัก (เศษอาหารละเอียดที่มีไขมันจับ) จะจมลงก้นถังดักไขมัน เมื่อน้ำในถังดักไขมันเพิ่มปริมาณน้ำจะไหลออกจากท่อระบายน้ำลงสู่ถังกรองจะพาเอาไขมันหนักลงสู่ถังกรอง ประกอบด้วย

1. ถังพลาสติกสีดำขนาดความสูง 27 ซม.

2. วัสดุกรองหิน 1. หรือ 2. (หินก่อสร้าง)

3. ถ่านหุงข้าว (ดับกลิ่น) คลุกผสมกับหิน

4. ข้อต่อ PVC เกลียวในขนาด 4 หุน 1 อัน

5. ข้อต่อ PVC เกลียวนอกขนาด 4 หุน 1 อัน

หมายเหตุ 1. หิน 2 และถ่านจะบรรจุในถังกรองก่อนถัง

2. ข้อต่อ PVC เจาะเป็นท่อระบายน้ำที่ผ่านการกรองออกจากถังกรอง

วิธีทำ EM ball (ดังโงะ)

เพื่อการบำบัดน้ำเสียในแหล่งน้ำที่มีโคลนตะกอน หรือน้ำไหล หรือน้ำลึก ให้ได้ผลดีกว่าการใช้ EM ขยาย หรือจะใช้ทั้ง EM Ball และ EM ขยาย ร่วมกันก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น

ส่วนผสม

ส่วนที่ 1

1. รำละเอียด 1 ส่วน
2. แกลบป่น หรือ รำหยาบ 1 ส่วน
3. ดินทราย 1 ส่วน

*ใช้โบกาฉิ แทนส่วนที่ 1 หรือใช้โคลนตะกอน แทนดินทรายได้

ส่วนที่ 2

1. EM 10 ช้อนแกง
2. กากน้ำตาล 10 ช้อนแกง
3. น้ำสะอาด 10 ลิตร

*ใช้ EM ขยาย หรือ EM หมักน้ำซาวข้าว หรือ EM5 ผสมร่วมกันหรือใช้แทน EM กับกากน้ำตาลได้

วิธีทำโบกาฉิ

1. ผสมส่วนที่ 1 แล้วรดด้วยส่วนที่ 2 คลุกเคล้าให้เข้ากัน
2. วัดความชื้นพอเหมาะ ปั้นเป็นก้อนกลม หรือดัดแปรงได้ตามต้องการ
3. นำไปวางไว้ในที่ร่มจนแห้งสนิท แล้วนำไปใช้

โบกาฉิ หมายถึง วิธีการนำอินทรียวัตถุมาหมักกับ EM แบบไร้อากาศ โดยใช้วัสดุได้หลากหลายตามจุดประสงค์ที่ต้องการนำไปใช้งาน เช่น ใช้ทำปุ๋ย ใช้ผสมอาหารสัตว์ ใช้หมักเศษอาหาร ฯลฯ

วิธีทำ โบกาฉิ

1. ส่วนผสมส่วนที่ 1
2. มูลสัตว์แห้ง 1 ส่วน
3. แกลบ 1 ส่วน
4. รำละเอียด 1 ส่วน

*ใช้อินทรียวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้ ในอัตราส่วน สัตว์กับพืช 1 : 1 - 1 : 3

ส่วนที่ 2

1. EM 10 ช้อนแกง
2. กากน้ำตาล 10 ช้อนแกง
3. น้ำสะอาด 10 ลิตร

วิธีทำ

1. ผสมมูลสัตว์ กับแกลบ แล้วรดด้วยส่วนผสมที่ 2 คลุกเคล้าให้เข้ากัน
2. นำรำละเอียดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน วัดความชื้นประมาณ 30-40 % (ใช้มือกำส่วนผสมบีบแน่น แบมือออกจะเป็นก้อนพอดี)
3. นำไปหมัก

วิธีหมัก มีหลายวิธี เช่น

1. บรรจุถุงปุ๋ย 3/4 ถุง มัดปากถุงแน่น วางราบบนไม้รอง หมักไว้ไม่น้อยกว่า 7 วัน จนแห้งสนิท นำไปใช้ได้
2. บรรจุถัง อัดแน่นจนเต็มถัง ปิดแน่น หมักไว้ 10-15 วัน นำไปใช้ได้

วันน้ำโลก

วันน้ำของโลก (World Day for Water หรือชื่อที่ไม่เป็นทางการ คือ "World Water Day" ตรงกับวันที่ 22 มีนาคม ของทุกปี เนื่องจากองค์การสหประชาชาติ ได้ตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำ ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น และอาจก่อให้เกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้นในปี ค.ศ. 1992 สมัชชาสหประชาชาติได้ประกาศให้วันที่ 22 มีนาคม ของทุกปี เป็น "วันน้ำของโลก" หรือ" World Day for Water" เพื่อระลึกถึงความสำคัญของน้ำซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในโลก

อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัว ในหมู่มวลมนุษยชาติในเรื่องการอนุรักษ์น้ำและการพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนดำเนินการตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมสหประชาชาติ ปี 1992 ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือที่เรียกกันว่า Agenda 21 จัดโดยองค์การน้ำแห่งสหประชาชาติ (UN Water) ซึ่งในแต่ละปีจะมีหน่วยงาน ในสังกัดองค์การ-สหประชาชาติรับผิดชอบในการร่วมจัดงาน ในปี 2007 นี้องค์การอาหารและการเกษตรโลก (FAO) และองค์การสหประชาชาติ (UN) ในนามโครงการน้ำเพื่อชีวิต (water for life) เป็นผู้จัดร่วมในหัวข้องาน ว่า Copping with Water Scarcity

จากการที่น้ำจืดของโลกขาดแคลนมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2535 สมัชชาสหประชาชาติได้ประกาศให้วันที่ 22 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันน้ำของโลก หรือ World Day for Water โดยเริ่มต้นในปี 2536 เป็นปีแรกและชักชวนให้ประเทศต่าง ๆ รับเป็นวันสิ่งแวดล้อมของชาติเพื่อระลึกถึงความสำคัญของน้ำ ซึ่งเป็นความต้องการในขั้นพื้นฐาน ของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในโลก อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในหมู่มวลมนุษยชาติในเรื่องของการอนุรักษ์น้ำ ช่วยกันดูแลบำรุงรักษาการพัฒนาแหล่งน้ำ และจัดการทรัพยากรน้ำจืดอย่างยั่งยืนสำหรับอนาคตตลอดจนดำเนินการ ตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมสหประชาชาติ ปี 2535 ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือที่เรียกกันว่า Agenda 21

มีการจัดกิจกรรม การประชุมระหว่างประเทศ ว่าด้วยเรื่องน้ำของโลก ขึ้นที่ประเทศต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ 1: ปี 2540 ณ ประเทศโมร็อกโก

ครั้งที่ 2: ปี 2543 ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

ครั้งที่ 3: ปี 2546 ณ ประเทศญี่ปุ่น

ในการประชุมหนแรกนั้นผู้เข้าประชุมได้ร่วมกำหนด หลักจริยธรรมในการใช้น้ำครั้งใหม่เพื่อต่อสู้กับปัญหาการขาดแคลนน้ำโลก ดังนั้นการประชุมน้ำโลก ในครั้งที่สองจึงเป็นการสานต่องานที่ทำค้างไว้ โดยจะมีการผลักดัน "แผนปฏิบัติการ" สำหรับน้ำในอีก 25 ปี ข้างหน้าเพื่อทำให้ชาวโลกมีน้ำสะอาดไว้ดื่มกิน ชำระร่างกาย และทำการเกษตรอย่างทั่วถึงในปี 2568 ผู้รับหน้าที่ทำงาน คือ "คณะกรรมาธิการโลก ว่าด้วยน้ำสำหรับในศตวรรษที่ 21" มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงปารีส ฝรั่งเศส คณะกรรมาธิการชุดนี้ตั้งเป้าหมายว่า จะเพิ่มการลงทุนในการจัดหาน้ำทั่วโลกขึ้น เป็นปีละ 180,000 ล้านดอลลาร์ โดยมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย นายโคฟี อันนาน เลขาธิการสหประชาชาติได้มีสารเนื่องในวันน้ำโลกโดยย้ำว่า "น้ำสะอาดเป็นสิ่งพิเศษ ในศตวรรษใหม่นี้ยังไม่มีเทคโนโลยีใด ที่สามารถผลิตน้ำได้ น้ำจึงไม่มีสิ่งใดมาแทนที่ หรือทดแทนได้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเห็นคุณค่าของน้ำและรักษาทรัพยากรนี้ไว้" ซึ่งเลขาธิการยูเอ็นยังได้เรียกร้องให้ประชาคมโลก ใช้น้ำอย่างรับผิดชอบเพื่อให้คนจนและคนรวย ได้รับน้ำอย่างเท่าเทียมกันในราคาที่หาซื้อได้ และว่าสิ่งท้าทายของมนุษยชาติก็คือ การจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์น้ำ คุณภาพของน้ำ และปริมาณน้ำ ซึ่ง "สตรีเพศ" ในฐานะผู้จัดการของครอบครัวจะต้องมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ นอกจากนี้จะต้องมีการสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นทั่วโลกว่า น้ำเป็นสิ่งสำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นชาวโลกต้องยกระดับความรู้ในเรื่องการหมุนเวียนนำน้ำมาใช้ใหม่ และการเพิ่มสมรรถวิสัยต่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่หายากนี้ ซึ่งทั้งหมดนี้จะบรรลุผลได้ ด้วยการดึงสติปัญญาของมนุษย์นำออกมาใช้และส่งเสริมวัฒนธรรมการอนุรักษ์น้ำตลอดจนการ "ปฏิวัติสีน้ำเงิน"

หน่วยงานของสหประชาชาติ 2 แห่ง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเรื่องน้ำโดยตรง คือ องค์การ-ศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก้) กับคณะกรรมาธิการ-เศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (เอสเคป) ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำทั่วโลกที่น่าสนใจ และมีหลายเรื่องที่คนทั่วยังไม่รู้และนึกไม่ถึง กล่าวคือ ยูเนสโก และเอสเคป ได้ระบุว่า พื้นผิวโลก 2 ใน 3 ปกคลุมด้วยน้ำ แต่เป็น "น้ำเค็ม" จากทะเล และมหาสมุทรทั้งหมด ส่วน "น้ำจืด" ซึ่งจำเป็นต่อการยังชีพของมนุษย์นั้นครอบคลุมเพียงร้อยละ1 ของผิวโลกเท่านั้น แต่ "แหล่งน้ำจืด" ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณขั้วโลกเหนือหรือใต้

และธารน้ำแข็ง หรือซึมอยู่ใต้ผิวดินลึก จนมนุษย์ไม่สามารถนำมาใช้ได้ ส่วนแหล่งน้ำจืดที่ใช้ได้จริง ๆ มีเพียงร้อยละ 0.25 เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่หาได้จากแม่น้ำและทะเลสาบ แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำจืด เพียงน้อยนิดนี้เองที่เป็นตัวหล่อเลี้ยงชีวิตพลโลกกว่า 6,000 ล้านคนซึ่งแน่นอนว่าย่อมไม่เพียงพอในขณะที่ความต้องการใช้น้ำของมนุษย์กลับมีมากขึ้นทุกวันและมีการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างไม่บันยะบันยัง ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของน้ำจืดจนตกอยู่ในสถานการณ์ที่อันตรายอย่างยิ่ง ยูเอนได้ยกตัวอย่างพฤติกรรมการใช้น้ำของมนุษย์ว่า ในแต่ละวันมนุษย์ต้องดื่มน้ำอย่างน้อย 2-5 ลิตร ใช้ชักโครกโถส้วม 5-15 ลิตร ใช้อาบน้ำ 50-200 ลิตร ขณะที่ใช้น้ำเพื่อการชลประทานและการเกษตร ราวร้อยละ 70 ของน้ำทั้งหมด แต่ครึ่งหนึ่งต้องสูญเปล่าเพราะน้ำ ซึมลงไปในดิน หรือไม่ก็ระเหยขึ้นสู่อากาศหมด ซึ่งกรุงเทพมหานครของไทย ได้ชื่อว่าเป็นพื้นที่เมืองที่ผลาญทรัพยากรน้ำมากที่สุดในโลก เฉลี่ยแล้วใช้น้ำราว 265 ลิตร ต่อคนต่อวัน ในขณะที่ชาวฮ่องกงใช้น้ำเปลืองน้อยที่สุดในโลกเพียง 112 ลิตร ต่อคนต่อวัน

ภาพ 42 กังหันน้ำชัยพัฒนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้น และทรงห่วงใยต่อพสกนิกรที่ต้องเผชิญในเรื่องดังกล่าวเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2531 ได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ด้วยการใช้เครื่องกลเติมอากาศโดยพระราชทานรูปแบบสิ่งประดิษฐ์ที่เรียบง่าย แต่มีประสิทธิภาพสูงในการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ กังหันน้ำชัยพัฒนา และนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำ

ตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาค (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงาน-โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2546)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในความเดือดร้อนทุกข์ยากที่เกิดขึ้นนี้ ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสภาพน้ำเสียในพื้นที่หลายแห่งหลายครั้ง ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและต่างจังหวัด พร้อมทั้งพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ไขน้ำเน่าเสีย

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา สภาพความเน่าเสียของน้ำบริเวณต่าง ๆ มีอัตราแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้นการใช้วิธีธรรมชาติไม่อาจบรรเทาความเน่าเสียของน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริให้ประดิษฐ์เครื่องกล เติมอากาศแบบประหยัดค่าใช้จ่าย สามารถผลิตได้เองในประเทศ ซึ่งมีรูปแบบ "ไทยทำไทยใช้" โดยทรงได้แนวทางจาก "หลุก" ซึ่งเป็นอุปกรณ์วิดน้ำเข้านาอันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นจุดคิดค้นเบื้องต้น และทรงมุ่งหวังที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการบรรเทาน้ำเน่าเสีย อีกทางหนึ่งด้วย

การนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนา สนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาและวิจัยสิ่งประดิษฐ์ใหม่นี้ โดยดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือบำบัดน้ำเสียร่วมกับกรมชลประทาน ซึ่งได้มีการผลิตเครื่องกลเติมอากาศขึ้นในเวลาต่อมา และรู้จักกันแพร่หลายทั่วไประเทศในปัจจุบัน คือ "กังหันน้ำชัยพัฒนา" (สำนักงานคณะกรรมการ-พิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.), 2546)

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

ECONOMIC AND SOCIAL COMMISSION FOR ASIA AND THE PACIFIC
United Nations Building, Rajadamnern Nok Avenue, Bangkok 10200, Thailand
Tel: (+66 2) 2882174 • Fax: (+66 2) 2881059
escap-registry@un.org • www.uneescap.org

EDD/WSS/IS/16 9 March 2011

Dear Commander,

Invitation to the World Water Day 2011: Water for Cities - Responding the Urban Challenge

Bang Bua Community, Bangkok, 22 March 2010

The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP) and the United Nations Human Settlements Programme (UN Habitat) will be commemorating World Water Day 2011: Water for Cities - Responding the Urban Challenge on Tuesday, 22 March 2011 at the Theater, Ground Floor, the United Nations Conference Centre (UNCC).

This year's event emphasizes the impact of rapid urbanization on water resources management and on equitable access to water and sanitation services. Facing a growing demand for water, cities around the Asia-Pacific are overexploiting available resources. With large sections of the urban population living in low-quality housing, in slums and squatter settlements, providing adequate water and sanitation facilities is a huge challenge and the urban poor end up paying up to 50 times more for a litre of water than their richer neighbours.

This year, celebration of World Water Day 2011 will start with an exhibition at the UNCC and will continue with a field trip to the **Bang Bua Community**, to explore an inspiring community-driven and holistic upgrading process that has focused on water and sanitation and the environment. In view of your close collaboration with the community in water and environmental conservation, and in order to help raise awareness on this issue, I have the honour to extend an invitation to you and your colleagues, on behalf of ESCAP and UN-Habitat, to attend this important event at Bang Bua Community. For your information, about 30 VIP participants such as, the Head of UN Agencies, Senior Officers from Thai Government, Ambassadors and representatives from countries, as well as the media and press will participate in the field trip. Please find attached the tentative programme and relevant background information for your perusal.

We look forward to your participation at this important event.

Yours sincerely,

LeHuu Ti
Chief
Energy Security and Water Resources Section
Environment and Development Division

Attachments

Commander
11th Infantry Regiment
Paholyothin Rd.
Bangkok
Fax: 0 295211190

cc: Mr. Prapas Seangpradap, Bang Bua Community Leader, Fax: 0 29729882

ภาพ 43 Fax จาก UN ที่ส่งมาถึงชุมชนบางบัว

ที่มา. จาก *คุณธรรมที่บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว* (หน้า 1), โดย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม), 2523, กรุงเทมหานคร: โรงพิมพ์แอ๊ปป้า.

เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการนำเสนอความคิดเห็นของ UN ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียในคลองบางบัว ที่เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการทำงานกันอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของชุมชนบางบัวนั้นได้สะท้อนให้เห็นไปถึง องค์การสหประชาชาติที่ให้ความสนับสนุน ชมเชยและเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการยอมรับและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมชนบางบัวเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

กรรณิกา ประกอบทรัพย์. (2540). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนของสมาชิกสภาตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

กระทรวงมหาดไทย, กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2550). *ผังกรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการและผังเมือง*. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2554, จาก http://www.thapra.lib.ae.th/Biliography.pdf

กองบัญชากองทัพไทย. (2554). *ภาพถ่ายทางอากาศ กรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. 2497*. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2554, จาก http://www.rtsd.mi.th

การทำอีเอ็มบอล. (2540). ค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2554, จาก http://www.emro-asia.com/...em/how-to-make-e

กิตติ บุนนาค. (2536). *การนำนโยบายภารมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: เจ้าหน้าที่สรรพากรที่มาตรวจโรงแรม*. ค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2554, จาก http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic

จิรชัย บูรณะฤทธิ์ทวี, จิระโชค วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ. (2540). *รัฐศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จีรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2525). *การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). *การบริหารงานพัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-โอเดียนสโตร์.

ณรงค์-บุญสวยขวัญ. (2538). *การตอบสนองของประชาชน และภาคราชการต่อโครงการ-พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง*. ค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2545, จาก http://www.thaingo.org/.../paknang_seminar.htm

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

ทวีศักดิ์ นพเกสร. (2541). *วิกฤตสังคมไทย 2540 กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.

ธรรมรส โชติกุญชร. (2536). *พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2549). การจัดการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารพัฒนาชุมชน, 45*(4), 8-10.

ประภาส แสงประดับ. (2550). *ประวัติชุมชนบางบัว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-อักษรไทย.

ประเวศ วะสี. (2540). *ภาวะผู้นำ: ความเป็นไปในสังคมและวิธีการแก้ไข*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549). (2549). ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2553, จาก http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=88

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะเวลา 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563). (2549). ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2553, จาก http://www.en.mahidol.ac.th/thai/news/2008/05/29_2.html

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). (2553). ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2553, จาก http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=91

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). (2553). ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2553, จาก http://www.ldd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. (2553). ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2553, จาก http://www.lawamendmentt.go.th/Lawisplay.assp?ID=55

พัชรี สิโรรส และนิวัติ เรืองพานิช. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภิรมย์ จองคำอาง. (2545). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุในชนบทภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2543). *สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2542). การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน. *วารสารพัฒนาชุมชน, 38*(7), 23-36.

วรเดช จันทรศร. (2527). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า. *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์, 24*(1), 535-554.

วรเดช จันทรศร และลิขิต ธีรเวคิน. (2530). *การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย*. กรุงเทมหานคร: สำนักพิมพ์สหายบล็อกและการพิมพ์.

ศูนย์ฝึกอบรมและเผยแพร่เกษตรกรรมธรรมชาติคิวเซ. (2545). *การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์อีเอ็มเพื่อการเกษตรและสิ่งแวดล้อมวันนี้*. กรุงเทมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม). (2523). *คุณธรรมที่บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว*. กรุงเทมหานคร: โรงพิมพ์แอ๊ปป้า.

สถาบันพัฒนาองค์การชุมชน (พอช.). (2548). *คนรักคลอง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านแสงอาทิตย์.

สถาบันพัฒนาองค์การชุมชน (พอช.). (2552). *คนเล็กในเมืองใหญ่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมทวีผลการพิมพ์.

สถาบันวิจัยสังคม. (2552). *รายงานวิจัยการบริหารจัดการชุมชนริมน้ำ: กรณีศึกษาชุมชนริมปิง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานเขตพื้นที่บางเขน. (2550). *แผนผังสำนักงานเขตบางเขน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2546). *สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร*. กรุงเทมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2545). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชา การจัดการและการวางแผนธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สุริยา ธิศาเวช. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ของกระทรวงมหาดไทย: ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุริยา วีรวงศ์. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2553, จาก http://www.human.rru.ac.th/icon/Seminar/research.doc

Alexander, E. R. (1985). From idea to action: Notes for a contingency theory of policy implementation process. *Administration & Society, 16*(4), 403-426.

Bardach, E. (1980). *The implementation game: The happen after a bill becomes a law* (3rd ed.). Cambridge, MA: The MIT Press.

Barrett, S., & Fudge, C. (1981). *Policy and action: Essays on the implementation of public policy*. New York: Methuen.

Burke, A. (1999). *Development division department for international development, communications & development: A practical guide*. London: Social.

Hambleton, R. (1983). Planning system and policy implementation. *Journal of Public Policy, 3*(4), 379-418.

Homan, M. S. (1994). *Promoting community change*. Now York: Books/Cole.

Kasperson, R. E., & Breitband, M. (1974). *Participation, decentralizition and advocacy planning*. Washington, D.C.: Association of American Geographers.

Mathews, D. (1996). *Elements of a strong civil society and health public life.* Columbus, OH: The Ohio State University.

Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1989). *Implementation and public policy.* Glenview, III: Scott, Foresman

Pressman, J. L., & Wildavsky, A. B. (1973). *Implementation* (2nd ed.). San Francisco: University of California Press.

Quade, E. S. (1982). *Analysis for public decisions* (2nd ed.). New York: Elsevier Science.

Starkey, P. (1997). *Networking for development*. London: The International Forum for Rural Transport.

Van Meter, D., & Van Horn, C. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration and Society, 6*(4), 200-217.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางวิภาวี ศรีจันทรนิตย์
วัน เดือน ปีเกิด	3 มิถุนายน 2499
สถานที่เกิด	จังหวัดปราจีนบุรี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูธนบุรี ปีการศึกษา 2516 สำเร็จปริญญาตรีการศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2538
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ช่างกลโรงงาน ชั้น 2 กองการภาพ กรมทหารสื่อสาร